

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПІДВИЩЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДИНАМІЧНОСТІ

©2022 ДАНЬКО Т. В.

УДК [005+658]:339.92
JEL Classification: F23; M16

Данько Т. В.

Концептуальні засади розвитку теорії міжнародного бізнесу в умовах підвищення глобальної технологічної динамічності

Метою статті є розробка концептуальних засад розвитку теорії міжнародного бізнесу в умовах підвищення глобальної технологічної динамічності. У статті розглянуто зв'язок між підвищенням технологічної динамічності в сучасному світі та проблемними питаннями в теорії міжнародного бізнесу щодо крижкості або недовговічності специфічних переваг країн і специфічних переваг фірм, які лежать в самій основі існування мультинаціональних корпорацій, їхніх бізнес-моделей та, відповідно, їхньої стійкості. Пропонується комплексне розв'язання цієї якісно нової проблеми міжнародного бізнесу шляхом вирішення загальної задачі забезпечення стійкості фірми в умовах підвищення технологічної динамічності в галузі та визначення, за рахунок яких специфічних переваг ті фірми, які демонструють відповідний рівень стійкості, здатні успішно інтернаціоналізуватися та продовжувати конкурувати на світових ринках у теперішніх умовах, незважаючи на дизрупцію класичної парадигми існування міжнародних фірм. Досліджено еволюцію теорій менеджменту конкурентоспроможності фірми в умовах підвищення динамічності середовища, яка призвела до появи динамічного стратегічного менеджменту на основі інтеграції теорії динамічних здатностей та інституціонального підходу з традиційним інструментарієм розробки та імплементації корпоративних стратегій. Дістало подальшого розвитку обґрунтування концепції специфічних переваг глобальних інноваційних екосистем у теорії міжнародного бізнесу. Практичне застосування запропонованих концептуальних засад розвитку теорії міжнародного бізнесу з урахуванням безперервного підвищення технологічної динамічності в сучасному світі полягає у запровадженні міжнародними фірмами в своїй діяльності засобів динамічного стратегічного менеджменту включно з розробкою та втіленням стратегій своєї участі у глобальних інноваційних екосистемах.

Ключові слова: міжнародний бізнес, технологічна динамічність, стійкість фірми, динамічний стратегічний менеджмент, динамічні здатності, інституціональний підхід, глобальні інноваційні екосистеми.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-4-201-213>

Рис.: 4. **Бібл.:** 127.

Данько Тарас Володимирович – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: taras.danko@khpі.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1308-826X>

Researcher ID: M-7807-2018

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55147640800>

UDC 3[005+658]:339.92
JEL Classification: F23; M16

Danko T. V. Conceptual Foundations for the Development of International Business Theory in the Context of Increasing Global Technological Dynamism

The article aims at elaborating the conceptual foundations for the development of international business theory in the context of increasing global technological dynamism. The article examines the relationship between the increase in technological dynamism in the modern world and the problematic issues in the theory of international business regarding the fragility or terminability of specific advantages of countries and specific advantages of firms that underlie the very basis of the existence of multinational corporations, their business models and, accordingly, their sustainability. The author proposes a comprehensive solution to this qualitatively new problem of international business by addressing the general task of ensuring firm sustainability in the context of increasing technological dynamism in the industry and determining what are the specific advantages of those firms that demonstrate an appropriate level of sustainability and which can be successfully internationalized and continue to compete in world markets in the current environment, despite the disruption of the classical paradigm of international firms. The article explores the evolution of management theories of firm competitiveness in the context of increasing environmental dynamism, which has led to the emergence of dynamic strategic management based on the integration of the theory of dynamic capabilities and the institutional approach with the traditional instrumentarium for developing and implementing corporate strategies. The substantiation of the conception of specific advantages of global innovation ecosystems in the theory of international business has been further developed. With the practical application of the proposed conceptual framework for the development of international business theory, taking into account the continuous increase in technological dynamism in the modern world is meant to introduce dynamic strategic management tools in the activities of international firms, including the development and implementation of strategies for their participation in global innovation ecosystems.

Keywords: international business, technological dynamism, firm sustainability, dynamic strategic management, dynamic capabilities, institutional approach, global innovation ecosystems.

Fig.: 4. **Bibl.:** 127.

Danko Taras V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Management, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: taras.danko@khp.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1308-826X>

Researcher ID: M-7807-2018

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=55147640800>

Вступ. Починаючи з XIX ст. проблема впливу розвитку нових технологій, технологічного прогресу та технологічних змін на економіку та бізнес постійно привертала увагу різних поколінь дослідників [1; 2]. Зокрема, визначними результатами їхніх досліджень стали поява теорій та концепцій технологічних інновацій [1; 3; 4], технологічних хвиль [3–7], потрійної спіралі (triple helix) [8; 9], технологічних революцій [10–13] та технологічних дизрупцій [14; 15].

Загальновизнаним є значний вплив технологічних трансформацій на суспільство та його інституції [10; 11], національне економічне зростання [1; 7; 16–19] та міжнародну конкурентоспроможність бізнесу [20; 21]. Більше того, деякі дослідники стверджують, що більшість змін глобального ділового середовища напряду спричинені або безпосередньо пов'язані з розвитком та впровадженням технологій [22].

Важливою ознакою сучасності є зростання частоти технологічних змін, які є наслідком радикальних або дизруптивних інновацій [23–26]. Ключовою особливістю таких технологічних трансформацій є поява на їх основі нових ринків або ринкових ніш, які завдяки швидкому розвитку технології поглинають або руйнують існуючі ринки [14]. Поточний сплеск хвилі технологій індустрії 4.0, які спричинили розгортання четвертої промислової революції, є наочним підтвердженням безпрецедентного посилення та прискорення глобальних технологічних дизрупцій в наші дні [13; 27].

Незважаючи на те, що підвищення рівня технологічної динамічності беззаперечно набирає важливості з точки зору менеджменту міжнародних компаній, відповідні виклики залишаються недостатньо вивченими в контексті теорії міжнародного бізнесу [28; 29]. Тим часом зростання швидкості, невизначеності та масштабності технологічних змін висуває нові проблемні питання в теорії міжнародного бізнесу щодо крихкості або недовговічності специфічних переваг країн і специфічних переваг фірм, які лежать в самій основі існування мультинаціональних корпорацій, їхніх бізнес-моделей та, відповідно, їхньої стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Початково науковий інтерес економістів до явища технологічних змін виник через їхній помітний зв'язок з економічним зростанням [3; 7; 16; 18; 21; 30–32]. З погляду економічної теорії, згідно з загальним поширеним визначенням, технологічні зміни полягають у розповсюдженні та впровадженні певних видів знань, які дозволяють виробляти або більший обсяг продукції, або якісно кращу продукцію з даного незмінного обсягу ресурсів [1]. Як наслідок такого визна-

чення, очевидним є вплив технологічних змін на конкурентоспроможність підприємств, в тому числі на глобальних ринках [21; 28; 33; 34].

Своєю чергою, вже з огляду на конкурентоспроможність підприємств особливого значення набувають такі характеристики технологічних змін, як їхня швидкість та ступінь невизначеності [28; 35; 36]. Слід зазначити, що значущість саме швидкості та ступеня невизначеності будь-яких змін зовнішнього середовища підприємства підкреслюється багатьма дослідниками стратегічного менеджменту [25; 26; 37; 38], що, своєю чергою, спонукало деяких з них звернутися до понять динамічності [39–43] та турбулентності ділового середовища [25; 44; 45]. Тому у міру усвідомлення та вивчення різноманітних зв'язків між технологічними змінами та конкурентоспроможністю підприємств закономірно постають наукові питання щодо врахування динамічності технологічного середовища або технологічної динамічності, яку деякі дослідники також називають технологічною турбулентністю [46–50], в теорії організаційного менеджменту в цілому та в теорії міжнародного бізнесу зокрема.

Природа технологічної динамічності має складний багаторівневий характер. Проявами технологічної динамічності є, зокрема, такі явища, як радикальні та дизруптивні інновації на рівні окремих компаній [14; 51], руйнація світових галузей та ринків [14; 25; 52–55], зміни технологічних укладів [56; 57] та парадигм [12; 19; 58–60], структурні зміни національних інноваційних екосистем [61] та економік [62], а також глобальні суспільні, економічні й інституційні трансформації [27; 63; 64]. Слід наголосити, що ці явища відбуваються на різних рівнях глобального ділового середовища, але водночас вони є взаємопов'язаними. Одним із прикладів такої взаємопов'язаності є визначений Шумпетером причинно-наслідковий зв'язок між технологічними інноваціями, які ініціюють менеджери всередині своїх компаній, та змінами, до яких вони призводять на рівні ринків, галузей та національних економік [3].

Переривчасті технологічні інновації, до яких відносяться радикальні та дизруптивні інновації [51], породжують зміни технологічних укладів існуючих галузей, а також появу нових [19; 58]. Як наслідком так і каталізатором змін технологічних укладів є відповідні структурні зміни національних економік, галузей та екосистем, а також глибинні суспільні, економічні й інституційні трансформації [10–12; 19; 60]. До сучасних революційних трансформацій глобального рівня варто віднести світову ресурсно-екологічну кризу, четверту промислову революцію та посилення світової

геополітичної нестабільності [63]. У своєму поєднанні всі ці динамічні процеси технологічного середовища справляють комплексний багатофакторний вплив на загальний стан і різноманітні складові діяльності міжнародних фірм.

Перші два десятиліття двадцять першого століття найкраще описуються як епоха прискорення інновацій, змін і процесів творчої руйнації, які фактично постійно викликають структурні зміни глобальних галузей та екосистем [25; 26; 37; 61]. Інакше кажучи, йдеться про загальне підвищення технологічної динамічності глобального ділового середовища [28].

Різниця ступеня технологічної динамічності організаційного середовища має суттєве значення. Часті технологічні зміни можуть зробити ресурси та компетенції організації застарілими за відносно короткий проміжок часу, змушуючи фірму постійно досліджувати нові технології, тоді як у середовищах з нижчою технологічною динамічністю технологічну базу фірми можна використовувати протягом тривалого періоду часу [65]. Останнім часом ряд провідних дослідників бізнесу наголошують на тому, що прискорення темпу переривчастих технологічних змін призвело на початку XXI ст. до завершення епохи порівняно стабільного корпоративного розвитку, яка до цього тривала більше семи десятиліть поспіль [25; 26; 37; 66].

Ознаками підвищення глобальної технологічної динамічності є скорочення життєвих циклів товарів [28], рекордна кількість корпоративних злиттів і поглинань [25], рекордна кількість стартапів-«однорогів» [25], посилення організаційних криз [67], проявлення та загострення парадоксальних напруженостей [68; 69], рекордна інтенсивність витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи [65], наростаюча волатильність фінансового ринку [70; 71], а також зростання вигоряння персоналу [72]. Швидкість і комплексність сучасної глобальної трансформації технологічних укладів, яка отримала назву Четвертої промислової революції, є безпрецедентною [13; 27; 64; 73].

Своєю чергою, перехід до більш високого ступеня динамічності середовища потребує посилення уваги до стійкості організацій [38; 67], демонстрації відповідного стилю лідерства [41], розвитку проактивності [61], здійснення глибоких організаційних змін [37; 38; 64] та розвитку динамічних здатностей [67; 68].

Що стосується безпосередньо теорії міжнародного бізнесу, то питання ролі та характеру впливу технологічного середовища на розвиток міжнародних фірм привертало досить значну увагу дослідників вже з моменту зародження цієї наукової дисципліни всередині двадцятого століття [66; 74; 75]. Зокрема, можна виділити традиційні напрямки наукового пошуку, які стосувалися врахування технологічного фактору в теоріях інтернаціоналізації та міжнародної фірми [76–78], міжнародної технологічної конкурентоспроможності [21; 28; 79], міжнародного трансферу технологій [80–83], а також міжнародного високотехнологічного підприємництва [84–86].

Водночас прояви підвищення глобальної технологічної динамічності призводять до появи нових проблемних питань в теорії міжнародного бізнесу [27; 87], які, зокрема, стосуються значного збільшення крихкості специфічних переваг країн [88] та зростаючої недовговічності специфічних переваг фірм [89], занепаду традиційних моделей

здійснення міжнародного бізнесу [55], а також принципових особливостей інтернаціоналізації високотехнологічних підприємств [28; 90]. Важливо підкреслити, що всі ці питання лежать в самій основі сучасних наукових уявлень щодо існування мультинаціональних корпорацій та, відповідно, їхньої стійкості, тому так чи інакше провокують інтерес дослідників до відповідних явищ і процесів.

Як наслідок, зростає увага як до трансформації традиційних складових дослідження міжнародного бізнесу в умовах підвищення технологічної динамічності ділового середовища, серед яких варто зазначити стратегічний менеджмент МНК [27; 55; 67], міжнародні бізнес-операції [27; 55] та глобальні ланцюги цінності [55; 91], так і до таких нових напрямків, як застосування корпоративного та технологічного форсайту в міжнародному бізнесі [27; 55; 89], динамічні здатності [67, 92, 93], а також творення спільної цінності [27; 55; 88; 94; 95]. Тобто можна загалом стверджувати, що під впливом посилення технологічної динамічності суб'єкти міжнародного бізнесу вимушені швидко еволюціонувати, винаходячи та застосовуючи ті чи інші нові управлінські інструменти та практики задля забезпечення своєї стійкості та міжнародної конкурентоспроможності, але оскільки ці процеси поки що мають фрагментарний, ситуативний та хаотичний характер, то вони знаходять своє відображення і у відповідному еkleктичному розвитку сучасної теорії міжнародного бізнесу, яка подекуди помітно не встигає за новими реаліями та не надає достатньої відповіді на означені вище проблемні питання.

Отже, на цей момент існує практична необхідність і склалися відповідні наукові передумови вироблення концептуальних засад подальшого розвитку теорії міжнародного бізнесу з урахуванням безперервного підвищення технологічної динамічності в сучасному світі.

Мета статті – розробка концептуальних засад розвитку теорії міжнародного бізнесу в умовах підвищення глобальної технологічної динамічності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підвищення технологічної динамічності ставить під сумнів класичну парадигму міжнародного бізнесу. Для пошуку концептуальних засад нової парадигми пропонується застосовувати методіку аналізу змін технологічних парадигм Досі [19; 59], адаптованої з урахуванням класичної рамки теорії міжнародного бізнесу Рагмана, Вербеке та Нгуена [78], а також рекурсивного погляду на дослідження міжнародного бізнесу Баклі-Лессарда [96]. Згідно з визначенням Дж. Досі, технологічна парадигма є «набором процедур або визначених відповідних проблем та конкретних знань, пов'язаних з їх рішенням» [19; 59]. Відповідно, зміна парадигм передбачає прояв невідомих раніше проблем якісно нового рівня, які не можуть бути вирішені на основі знань, пов'язаних з рішенням типового набору проблем поточної парадигми. Таким чином, концептуальні засади нової парадигми міжнародного бізнесу повинні включати як інструментарій аналізу сутності якісно нових проблем сучасного міжнародного бізнесу, так і визначення відповідних наборів знань, серед яких, згідно з рекурсивним поглядом Баклі-Лессарда, мають бути виділені окремо ті, що запозичені з інших дисциплін, та ті, які можна вважати специфічно-унікальними саме для теорії міжнародного бізнесу [96].

Класична теорія міжнародного бізнесу пояснює появу міжнародних фірм наявністю стійких специфічних переваг країн, стійких специфічних переваг фірм або їхньою комбінацією, яка характерна для МНК [78]. Підвищення технологічної динамічності в світі підриває стійкість цих переваг, що, згідно з класичною теорією міжнародної бізнесу, унеможлиблює існування міжнародних фірм (рис. 1).

Водночас, навпаки, на практиці ми спостерігаємо появу фірм, які народжені глобальними, та збільшення кількості МНК, які походять з країн, що розвиваються. Ці міжнародні фірми успішно конкурують з традиційними МНК в умовах високої технологічної динамічності за рахунок факторів, які неможливо пояснити засобами класичної теорії міжнародного бізнесу.

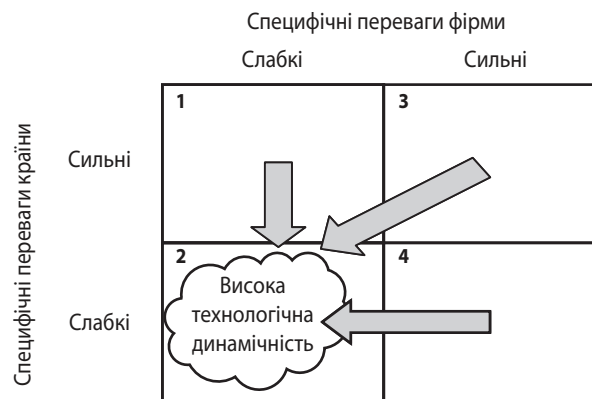

Рис. 1. Дизрупція класичної парадигми існування міжнародних фірм в умовах підвищення технологічної динамічності в світі

Для вирішення цієї якісно нової проблеми міжнародного бізнесу пропонується спочатку виділити необхідний та достатній набір сучасних теорій менеджменту, які уможливають розв'язати питання забезпечення стійкості фірми в умовах підвищення технологічної динамічності в галузі, а далі визначити, що саме дозволяє тепер тим фірмам, які демонструють відповідний рівень стійкості, успішно інтернаціоналізуватися та продовжувати конкурувати на світових ринках, незважаючи на дизрупцію класичної парадигми існування міжнародних фірм.

Загалом час зародження основних теорій менеджменту конкурентоспроможності фірми в умовах підвищення динамічності середовища припадає на 1990-ті роки. Саме тоді в корпоративному світі набуває популярності питання, як підтримувати довгострокову успішність бізнесу в умовах швидких, складних і непередбачуваних змін, які вже на той момент почали набирати приголомшуючий темп. Як наслідок, відповідний пошук шляхів розв'язання цієї проблеми розпочався за такими напрямками досліджень:

- механізми та процеси розробки корпоративних стратегій [44; 97–99];
- практики управління знаннями [100; 101];
- розвиток організаційних здатностей [99; 101].

Досить швидко на перетині цих досліджень відбувся синтез теорії динамічних здатностей [102], яка протягом 2010-х років стала популярною і серед дослідників міжнародного бізнесу [67; 92; 93; 103].

Менш очевидними, але надзвичайно перспективними в контексті підвищення технологічної динамічності також стали дослідження, які пов'язані з інституціональним підходом до управління конкурентоспроможністю. Справа в тому, що, як ми вже наголошували вище, природа динамічності середовища має складний багаторівневий характер, де значну роль відіграє інституціональний контекст. Тільки фірми, які перебувають в динамічній рівновазі зі своїм

інституціональним середовищем, можуть бути стійкими [88; 104–106]. Оскільки ж сучасні міжнародні фірми перебувають в постійній та прямій залежності від динаміки інституціонального середовища як країн свого походження, так і країн своєї діяльності, то для них інституціональний підхід набуває першочергового значення [95; 107; 108].

У своєму поєднанні теорія динамічних здатностей та інституціональний підхід закладають основи динамічного стратегічного менеджменту [109], який є логічним результатом еволюції теорій менеджменту, спрямованих на вирішення проблеми забезпечення конкурентоспроможності фірми в умовах підвищення динамічності середовища. Ця еволюція, яка спостерігалася протягом 1990–2010-х років (рис. 2), створює достатнє підґрунтя і для комплексного вирішення проблеми забезпечення стійкості фірми в умовах підвищення технологічної динамічності [110].

Слід зазначити, що динамічні здатності та інституціональний підхід характерні як для стійких фірм, які є міжнародними, так і для тих з них, які діють лише всередині своєї країни. Тобто, оскільки ці управлінські інструменти доступні як для МНК, так і для місцевих фірм, то вони не можуть бути джерелом специфічної переваги МНК у міжнародній діяльності. Вони є необхідними, але не є достатніми для вирішення проблеми втрати стійкості специфічних переваг країн і специфічних переваг фірм в умовах підвищення технологічної динамічності в світі.

Водночас дослідники інтернаціоналізації бізнесу звертають увагу, що саме в сучасних умовах підвищення технологічної динамічності зростає значення глобальних інноваційних екосистем у цих процесах [111–113]. Концепція глобальних інноваційних екосистем синтезувалася протягом кількох етапів, починаючи з 1990-х років, коли до поняття екосистеми звернулися дослідники конкурентоспроможності фірм [114; 115], а в теорії державної інноваційної політики великого значення набула концепція націо-

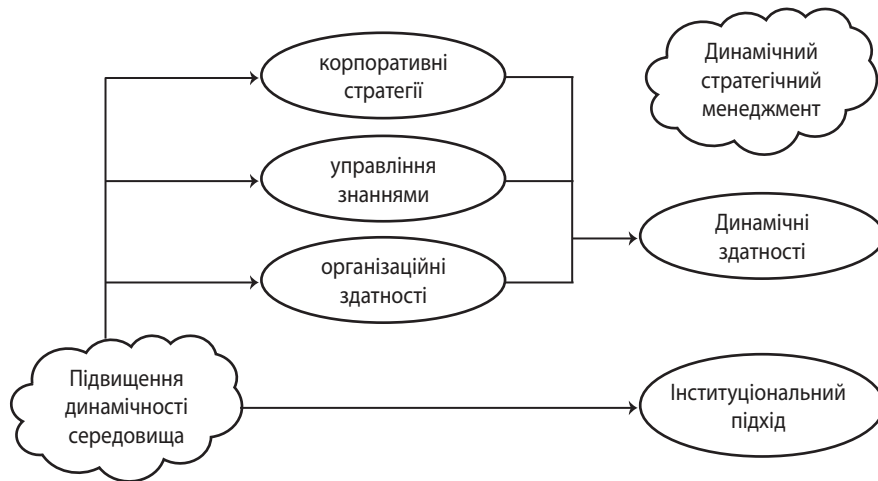

Рис. 2. Еволюція теорій менеджменту конкурентоспроможності фірми в умовах підвищення динамічності середовища

нальної інноваційної системи [116; 117]. Подальший синтез відбувався під впливом ідей спільної цінності, суспільної цінності та інституціонального підходу в міжнародному бізнесі [94; 118–124], а каталізатором цього процесу якраз і стало підвищення технологічної динамічності в світі (рис. 3). Результатом стає висновок, що саме участь у від-

повідній глобальній інноваційній екосистемі є необхідною та достатньою передумовою того, щоб фірми, які демонструють відповідний рівень стійкості, успішно інтернаціоналізуватися та конкурували на світових ринках в умовах підвищеної глобальної технологічної динамічності [61; 112; 120; 125–127].

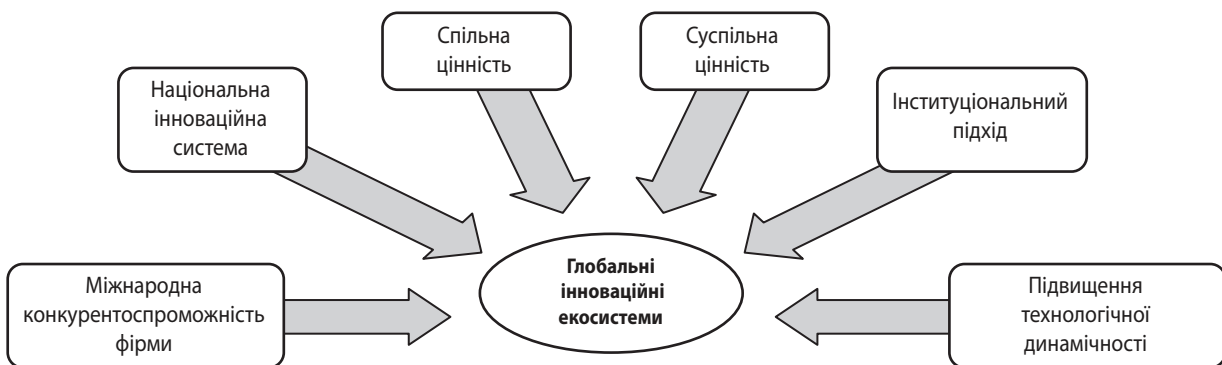

Рис. 3. Генезис концепції глобальних інноваційних екосистем у теорії міжнародного бізнесу

Таким чином це дозволяє стверджувати, що в умовах підвищення технологічної динамічності в світі ми можемо пояснити існування успішних міжнародних фірм наявністю у них специфічних переваг глобальних інноваційних екосистем. Подальші дослідження за цим напрямом є надзвичайно актуальними та перспективними, оскільки, зокрема, дозволяють розв'язати проблему інтерналізації глобальної стратегічної відповідальності МНК з орієнтацією на сталий розвиток.

Отже, нова парадигма міжнародного бізнесу полягає у комплексному розв'язанні якісно нової проблеми високої глобальної технологічної динамічності, яка підриває стійкість специфічних переваг країн та специфічних переваг фірм, шляхом застосування динамічного стратегічного менеджменту, який, зокрема, базується на теорії динамічних здатностей та інституціональному підході, та забезпечення стійкості специфічних переваг глобальних інноваційних екосистем (рис. 4).

Практичне застосування запропонованих концептуальних засад подальшого розвитку теорії міжнародного бізнесу з урахуванням безперервного підвищення технологічної динамічності в сучасному світі на рівні міжнародних фірм полягає у запровадженні у своїй діяльності практик динамічного стратегічного менеджменту включно зі стратегіями своєї участі у глобальних інноваційних екосистемах.

Висновки. Підвищення технологічної динамічності в світі створює якісно нову проблему в теорії міжнародного бізнесу, яка не може бути вирішена на основі знань у межах домінуючої сьогодні парадигми. Ця проблема полягає в ерозії специфічних переваг країн і специфічних переваг фірм, які лежать в самій основі існування мультинаціональних корпорацій, їхніх класичних бізнес-моделей та, відповідно, їхньої стійкості.

Комплексне розв'язання цієї якісно нової проблеми міжнародного бізнесу передбачає дві складові, а саме, по-

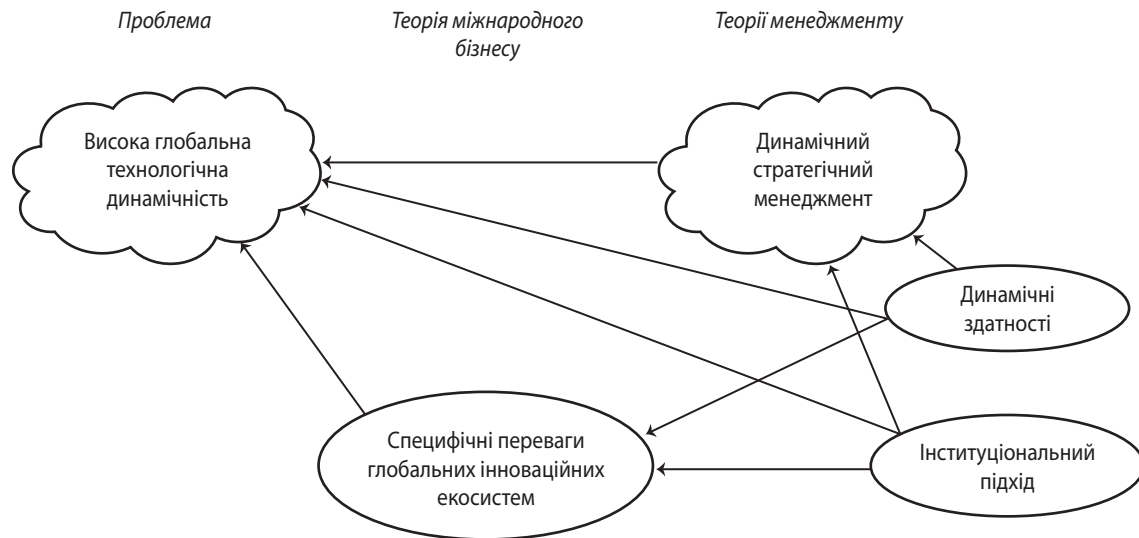

Рис. 4. Концептуальні засади нової парадигми менеджменту міжнародного бізнесу в умовах підвищення технологічної динамічності

перше, вирішення загальної задачі забезпечення стійкості фірми в умовах підвищення технологічної динамічності в галузі та, по-друге, визначення, за рахунок яких специфічних переваг ті фірми, які демонструють відповідний рівень стійкості, здатні успішно інтернаціоналізуватися та продовжувати конкурувати на світових ринках в теперішніх умовах, незважаючи на дизрупцію класичної парадигми існування міжнародних фірм. Еволюція сучасних теорій менеджменту, яка спостерігалася протягом 1990–2010-х років, призвела до виникнення першої складової у вигляді динамічного стратегічного менеджменту, поява якого стала можливою на основі інтеграції теорії динамічних здатностей та інституціонального підходу з традиційним інструментарієм розробки та імплементації корпоративних стратегій. Що стосується другої складової, то в умовах підвищення технологічної динамічності в світі ми можемо пояснити існування успішних міжнародних фірм наявністю у них специфічних переваг глобальних інноваційних екосистем.

Практичне застосування запропонованих концептуальних засад розвитку теорії міжнародного бізнесу з урахуванням безперервного підвищення технологічної динамічності в сучасному світі полягає у запровадженні міжнародними фірмами в своїй діяльності динамічного стратегічного менеджменту включно зі стратегіями своєї участі у глобальних інноваційних екосистемах.

Подальший розвиток теорії міжнародного бізнесу на основі запропонованих концептуальних засад передбачає дослідження за трьома взаємопов'язаними напрямками, першим з яких є організаційна стійкість та організаційний розвиток міжнародних фірм в умовах підвищеної технологічної динамічності.

Другим напрямком є вироблення теоретичних засад набуття міжнародними фірмами специфічних переваг глобальних інноваційних екосистем з урахуванням інституціонального підходу в міжнародному бізнесі та інтерналізації глобальної стратегічної відповідальності МНК з

орієнтацією на сталий розвиток. Третім напрямком є вдосконалення теорії динамічних здатностей в міжнародному бізнесі в контексті динамічного стратегічного менеджменту МНК.

ЛІТЕРАТУРА

1. Conte A. The evolution of the literature on technological change over time: a survey. 2006.
2. Іванова В. В. Дослідження теорії поняття інновації. *Економіка промисловості*. 2009. № 4. С. 80–86.
3. Schumpeter J. A. Business cycles: McGraw-hill New York, 1939.
4. Rosenberg N., Frischtak C. R. Technological innovation and long waves. *Cambridge Journal of Economics*. 1984. Vol. 8. No. 1. P. 7–24.
5. Kondratieff N. D. The long waves in economic life. *Review (Fernand Braudel Center)*. 1979. P. 519–562.
6. Šmihula D. The waves of the technological innovations. *Studia Politica Slovaca*. 2009. Vol. II. No. 1. P. 32–47.
7. Freeman C. Economics of industrial innovation: Routledge, 2013.
8. Shinn T. The triple helix and new production of knowledge: prepackaged thinking on science and technology. *Social studies of science*. 2002. Vol. 32. No. 4. P. 599–614.
9. Leydesdorff L., Etzkowitz H. The triple helix as a model for innovation studies. *Science and public policy*. 1998. Vol. 25. No. 3. P. 195–203.
10. Drucker P. F. The Technological Revolution: Notes on the Relationship of Technology, Science, and Culture. *Technology and Culture*. 1961. Vol. 2. No. 4. P. 342–351.
11. Drucker P. F. The First Technological Revolution and Its Lessons. *Technology and Culture*. 1966. Vol. 7. No. 2. P. 143–151.
12. Perez C. Technological revolutions and techno-economic paradigms. *Cambridge journal of economics*. 2010. Vol. 34. No. 1. P. 185–202.
13. Schwab K. The fourth industrial revolution: Currency, 2017.

14. Bower J. L., Christensen C. M. Disruptive technologies: catching the wave. *Harvard Business Review*. 1995. No. January-February. P. 43–53.
15. Christensen C. M., Overdorf, M. Meeting the challenge of disruptive change. *Harvard business review*. 2000. Vol. 78. No. 2. P. 66–77.
16. Grossman G. M., Helpman E. Endogenous Innovation in the Theory of Growth. *Journal of Economic Perspectives*. 1994. Vol. 8. No. 1. P. 23–44.
17. Gomulka S. The theory of technological change and economic growth: Routledge, 2006.
18. Romer P. M. Endogenous technological change. *Journal of Political Economy*. 1990. Vol. 98. No. 5. Part 2. P. S71–S102.
19. Dosi G. Technological paradigms and technological trajectories: a suggested interpretation of the determinants and directions of technical change. *Research policy*. 1982. Vol. 11. No. 3. P. 147–162.
20. Fagerberg J. Technology and competitiveness. *Oxford review of economic policy*. 1996. Vol. 12. No. 3. P. 39–51.
21. Pack H., Westphal L. E. Industrial strategy and technological change: Theory versus reality. *Journal of Development Economics*. 1986. Vol. 22. No. 1. P. 87–128.
22. Drejer A. Towards a model for contingency of management of technology. *Technovation*. 2002. Vol. 22. No. 6. P. 363–370.
23. Rip A., Kemp R. Technological change. *Human choice and climate change*. 1998. Vol. 2. No. 2. C. 327–399.
24. Bers J. A., Dismukes J. P., Miller L. K. Accelerated radical innovation: Theory and application. *Technological Forecasting and Social Change*. 2009. Vol. 76. No. 1. P. 165–177.
25. Anthony S. D., Viguerie S. P., Waldeck A. Corporate longevity: Turbulence ahead for large organizations. *Strategy & Innovation*. 2016. Vol. 14. No. 1. C. 1–9.
26. Anthony S. D., Viguerie S. P., Schwartz E. I. 2018 corporate longevity forecast: Creative destruction is accelerating // Innosight. URL: <https://www.innosight.com/insight/creative-destruction>
27. Данько Т. В., Ширяєва Н. В., Чайкова О. І. Трансформація міжнародного бізнесу в епоху четвертої промислової революції // Проблеми соціально-економічного розвитку підприємств : тези доп. XIII Міжнар. наук.-практ. конф. Харків : ТОВ «Планета-Прінт». С. 14–17. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/51328/1/Danko_Perspektyvni_napriamky_2020.pdf
28. Schubert T., Baier E., Rammer C. Firm capabilities, technological dynamism and the internationalisation of innovation: A behavioural approach. *Journal of International Business Studies*. 2018. Vol. 49. No. 1. P. 70–95.
29. Buckley P. J., Doh J. P., Benischke M. H. Towards a renaissance in international business research? Big questions, grand challenges, and the future of IB scholarship. *Journal of International Business Studies*. 2017. Vol. 48. No. 9. P. 1045–1064.
30. Domar E. D. On the Measurement of Technological Change. *The Economic Journal*. 1961. Vol. 71. No. 284. P. 709–729.
31. Atkinson A. B., Stiglitz J. E. A New View of Technological Change. *The Economic Journal*. 1969. Vol. 79, No. 315. P. 573–578.
32. Rosenberg N. Inside the black box: Technology and Economics. Cambridge : University Press, 1982. 304 p.
33. Porter M. E., Ketels C., Delgado M. The microeconomic foundations of prosperity: findings from the business competitiveness index. *The global competitiveness report*. 2007. Vol. 2008. P. 51–81.
34. Schiavone F. Strategic reactions to technology competition: A decision-making model. *Management Decision*. 2011. Vol. 49 (5). P. 801–809.
35. Laguir I., Gupta S., Bose I. Analytics capabilities and organizational competitiveness: Unveiling the impact of management control systems and environmental uncertainty. *Decision Support Systems*. 2022. Vol. 156. P. 113744.
36. Garcia-Buendia N., Moyano-Fuentes J., Maqueira J. M. The lean supply chain management response to technology uncertainty: consequences for operational performance and competitiveness. *Journal of Manufacturing Technology Management*. 2022. No. ahead-of-print.
37. Foster R., Kaplan S. Creative Destruction: Why companies that are built to last underperform the market—And how to successfully transform them: Currency, 2001.
38. Hamel G. Leading the revolution. Harvard Business School Press, 2000.
39. Dess G. G., Beard D. W. Dimensions of Organizational Task Environments. *Administrative Science Quarterly*. 1984. Vol. 29. No. 1. P. 52–73.
40. Simerly R. L., Li M. Environmental dynamism, capital structure and performance: a theoretical integration and an empirical test. *Strategic management journal*. 2000. Vol. 21. No. 1. P. 31–49.
41. Jansen J. J., Vera D., Crossan M. Strategic leadership for exploration and exploitation: The moderating role of environmental dynamism. *The Leadership Quarterly*. 2009. Vol. 20. No. 1. P. 5–18.
42. Azadegan A., Patel P. C., Zangouinezhad A. The effect of environmental complexity and environmental dynamism on lean practices. *Journal of operations management*. 2013. Vol. 31. No. 4. P. 193–212.
43. Li D., Liu J. Dynamic capabilities, environmental dynamism, and competitive advantage: Evidence from China. *Journal of business research*. 2014. Vol. 67. No. 1. P. 2793–2799.
44. Grant R. M. Strategic planning in a turbulent environment: Evidence from the oil majors. *Strategic management journal*. 2003. Vol. 24. No. 6. P. 491–517.
45. Fergnani A., Hines A., Lanteri A. Corporate foresight in an ever-turbulent era. *European Business Review*. 2020. Vol. 25. P. 26–33.
46. Christensen C. M. The rigid disk drive industry: A history of commercial and technological turbulence. *Business history review*. 1993. Vol. 67. No. 4. P. 531–588.
47. Candi M., Ende J. van den, Gemser G. Organizing innovation projects under technological turbulence. *Technovation*. 2013. Vol. 33. No. 4. P. 133–141.
48. Chavez R., Yu W., Jacobs M. Internal lean practices and performance: The role of technological turbulence. *International Journal of Production Economics*. 2015. Vol. 160. P. 157–171.
49. Chen J., Neubaum D. O., Reilly R. R. The relationship between team autonomy and new product development performance under different levels of technological turbulence. *Journal of Operations Management*. 2015. Vol. 33. P. 83–96.
50. Pratono A. H. Strategic orientation and information technological turbulence: Contingency perspective in SMEs. *Business Process Management Journal*. 2016. Vol. 22. Issue 2. P. 368–382.
51. Augsdörfer P., Möslin K., Richter A. Radical, discontinuous and disruptive innovation—what's the difference: London: Imperial College Press, 2013.
52. Ferràs-Hernández X., Tarrats-Pons E., Arimany-Serrat N. Disruption in the automotive industry: A Cambrian moment. *Business Horizons*. 2017. Vol. 60. No. 6. P. 855–863.
53. Weber M. S., Monge P. R. Industries in Turmoil: Driving Transformation During Periods of Disruption. *Communication Research*. 2017. Vol. 44. No. 2. P. 147–176.

54. Hannibal M., Knight G. Additive manufacturing and the global factory: Disruptive technologies and the location of international business. *International Business Review*. 2018. Vol. 27. No. 6. P. 1116–1127.
55. Danko T. Catalyzed by Coronavirus: International Business 4.0 Paradigm: Book of abstracts // Conference «Pandemic shock and its consequence for business and the economy». Poland: Institute of Economics and Finance WSB University in Poznań, 02.December.21. S. 27.
56. Бабич Т. О. Економічні детермінанти зміни технологічних укладів. *Actual Problems of International Relations*. 2015. Vol. 1. No. 126. P. 167–181.
57. Рилач Н. М. Значення теорії технологічних укладів в становленні постіндустріальної економіки. *International relations, part «Economic sciences»*. 2016. No. 7.
58. Christensen C. M., Rosenbloom R. S. Explaining the attacker's advantage: Technological paradigms, organizational dynamics, and the value network. *Research Policy*. 1995. Vol. 24. No. 2. P. 233–257.
59. Teece D. J. Dosi's technological paradigms and trajectories: insights for economics and management. *Industrial and Corporate Change*. 2008. Vol. 17. No. 3. P. 507–512.
60. Von Tunzelmann N., Malerba F., Nightingale P. Technological paradigms: past, present and future. *Industrial and corporate Change*. 2008. Vol. 17. No. 3. P. 467–484.
61. Kumaraswamy A., Garud R., Ansari S. Perspectives on disruptive innovations. *Journal of Management Studies*. 2018. Vol. 55. No. 7. P. 1025–1042.
62. Perez C. Structural change and assimilation of new technologies in the economic and social systems. *Futures*. 1983. Vol. 15. No. 5. P. 357–375.
63. Данько Т. В. Розвиток менеджменту в сучасній Україні: першочергові виклики // Сучасний менеджмент організації: витоки, реалії та перспективи розвитку 2022 : матеріали конф. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2022.
64. Данько Т. В., Чайкова О. І., Ширяєва Н. В. Перспективні напрямки розвитку теорії менеджменту під впливом четвертої промислової революції // Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум – 2020» : XVI-а Міжнар. наук.-практ. конф. Харків : НТУ «ХПІ», 2020. С. 112–115.
65. Uotila J., Maula M., Keil T. Exploration, exploitation, and financial performance: analysis of S&P 500 corporations. *Strategic Management Journal*. 2009. Vol. 30. No. 2. P. 221–231.
66. Данько Т. В. Еволюція наукових засад міжнародного бізнесу. *Проблеми економіки*. 2019. № 3 (41). С. 109–115.
67. Fainshmidt S., Nair A., Mallon M. R. MNE performance during a crisis: An evolutionary perspective on the role of dynamic managerial capabilities and industry context. *International Business Review*. 2017. Vol. 26. No. 6. P. 1088–1099.
68. Smith W., Lewis M. Toward A Theory of Paradox: A Dynamic Equilibrium Model of Organizing. *The Academy of Management Review*. 2011. Vol. 36 (2). P. 381–403.
69. Lewis M. W., Andriopoulos C., Smith W. K. Paradoxical leadership to enable strategic agility. *California management review*. 2014. Vol. 56. No. 3. P. 58–77.
70. Peralta-Alva A. New technology may cause stock volatility. *The Regional Economist*. 2012. Vol. 20. No. 2.
71. Вергелюк Ю. Потенціал використання блокчейн технологій на фінансовому ринку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-38-15
72. Toscanelli C. Correlates of work-related boredom and technological changes at the workplace. PhD Thesis: éditeur non identifié.
73. Koh L., Orzes G., Jia F. J. The fourth industrial revolution (Industry 4.0): technologies disruption on operations and supply chain management. *International Journal of Operations & Production Management*. 2019. Vol. 39 (6/7/8). P. 817–828.
74. Wright R. W. Trends in International Business Research. *Journal of International Business Studies*. 1970. Vol. 1. No. 1. P. 109–123.
75. Wright R. W., Ricks D. A. Trends in International Business Research: Twenty-Five Years Later. *Journal of International Business Studies*. 1994. Vol. 25. No. 4. P. 687–701.
76. Morschett D., Zentes J., Schramm-Klein H. Strategic international management: text and cases. New York, NY : Springer Berlin Heidelberg, 2015.
77. Buckley P. J. Problems and developments in the core theory of international business. *Journal of international business studies*. 1990. Vol. 21. No. 4. P. 657–665.
78. Rugman A. M., Verbeke A., Nguyen Q. T. Fifty years of international business theory and beyond. *Management International Review*. 2011. Vol. 51. No. 6. P. 755–786.
79. Porter M. E. The Competitive Advantage of Nations. *Harvard business review*. 1990.
80. Contractor F. J., Sagafi-Nejad T. International technology transfer: Major issues and policy responses. *Journal of International Business Studies*. 1981. Vol. 12. No. 2. P. 113–135.
81. Davidson W. H., McFetridge D. G. Key characteristics in the choice of international technology transfer mode. *Journal of international business studies*. 1985. Vol. 16. No. 2. P. 5–21.
82. Keller R. T., Chinta R. R. International technology transfer: strategies for success. *Academy of Management Perspectives*. 1990. Vol. 4. No. 2. P. 33–43.
83. Tsang E. W. Choice of international technology transfer mode: A resource-based view. *MIR: Management International Review*. 1997. Vol. 37. P. 151–168.
84. Данько Т. В. Розвиток високотехнологічного підприємства в країнах ЄС. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2012. № 12. С. 71–74.
85. Данько Т. В., Данько Н. І. Міжнародна конкурентоспроможність економіки України: шлях до високотехнологічного розвитку // Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : кол. моногр. / кол. авт. ; за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. Харків, 2015.
86. Данько Т. В. Високотехнологічний маркетинг на світових ринках // Менеджмент, маркетинг та інтелектуальний капітал в глобальному економічному просторі : монографія / за наук. ред. П. Г. Перерви, О. І. Савченко, В. Л. Тованянського. Харків : Цифрова друкарня № 1, 2012.
87. Danko T. Stepping into the enigma: Teaching international business 4.0. *AIB Teaching and Education Shared Interest Group*. 2021.
88. Данько Т. В. Інституціональний підхід до менеджменту конкурентоспроможності міжнародного бізнесу // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. XXIX Міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2021 (м. Харків, 18–20 трав. 2021 р.) : у 5 ч. Ч. III / за ред. Є. І. Сокола. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 66.
89. Danko T., Shyriaieva N. Corporate foresight capability in international business: towards organizational resilience in the fourth industrial revolution context // 7th AIB-CEE Chapter Conference «Resilient CEE: the role of IB, diversity, digitalization, IB teaching and research». Online, 19.11.21.
90. Данько Т. В., Майгурова Д. С., Місюня Р. М. Інтернаціоналізація високотехнологічних підприємств в умовах четвертої промислової революції // Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти : П'ята міжнар. наук.-

- практ. конф. (м. Одеса, 20–21 трав. 2021 р.). Одеса : ОНУ, 2021. С. 237–241.
- 91.** Strange R., Zucchella A. Industry 4.0, global value chains and international business. *Multinational Business Review*. 2017. Vol. 25. No. 3. P. 174–184.
- 92.** Luo Y. Dynamic capabilities in international expansion. *Journal of world business*. 2000. Vol. 35. No. 4. P. 355–378.
- 93.** Teece D. J. A dynamic capabilities-based entrepreneurial theory of the multinational enterprise. *Journal of International Business Studies*. 2014. Vol. 45. No. 1. P. 8–37.
- 94.** Данько Т. В., Семененко Є. В. Концепція створення спільної цінності в міжнародному бізнесі // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. XXIX Міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2021 (м. Харків, 18–20 трав. 2021 р.): у 5 ч. Ч. III / за ред. проф. Сокола Є.І., Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 67.
- 95.** Krasnokutska N., Danko T. Corporate social responsibility and countries' reputation: a study from a global strategic management perspective: Comparative CSR and Sustainability: New Accounting for Social Consequences. Routledge & CRC Press, 2022.
- 96.** Buckley P. J., Lessard D. R. Regaining the edge for international business research. *Journal of International Business Studies*. 2005. Vol. 36. No. 6. P. 595–599.
- 97.** Eisenhardt K. M. Making fast strategic decisions in high-velocity environments. *Academy of Management journal*. 1989. Vol. 32. No. 3. P. 543–576.
- 98.** Porter M. E. Towards a dynamic theory of strategy. *Strategic management journal*. 1991. Vol. 12. No. 52. P. 95–117.
- 99.** D'Aveni R. A. Waking up to the new era of hyper-competition. *Washington Quarterly*. 1998. Vol. 21. No. 1. P. 183–195.
- 100.** Nonaka I. A dynamic theory of organizational knowledge creation. *Organization science*. 1994. Vol. 5. No. 1. P. 14–37.
- 101.** Grant R. M. Prospering in dynamically-competitive environments: Organizational capability as knowledge integration. *Organization science*. 1996. Vol. 7. No. 4. P. 375–387.
- 102.** Teece D. J., Pisano G., Shuen A. Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal*. 1997. Vol. 18. No. 7. P. 509–533.
- 103.** Grøgaard B., Colman H. L., Stensaker I. G. Legitimizing, leveraging, and launching: Developing dynamic capabilities in the MNE. *Journal of International Business Studies*. 2019.
- 104.** Oliver C. Sustainable competitive advantage: combining institutional and resource-based views. *Strategic management journal*. 1997. Vol. 18. No. 9. P. 697–713.
- 105.** Dyer J. H., Singh H. The relational view: Cooperative strategy and sources of interorganizational competitive advantage. *Academy of management review*. 1998. Vol. 23. No. 4. P. 660–679.
- 106.** Peng M. W. Towards an institution-based view of business strategy. *Asia Pacific Journal of Management*. 2002. Vol. 19. No. 2–3. P. 251–267.
- 107.** Peng M. W., Wang D. Y. L., Jiang Y. An institution-based view of international business strategy: a focus on emerging economies. *Journal of International Business Studies*. 2008. Vol. 39. No. 5. P. 920–936.
- 108.** Cantwell J., Dunning J. H., Lundan S. M. An evolutionary approach to understanding international business activity: The co-evolution of MNEs and the institutional environment. *Journal of International Business Studies*. 2010. Vol. 41. No. 4. P. 567–586.
- 109.** Kodama M. Theoretical Framework of Dynamic Strategic Management Through Boundary Management: Boundary Management: Developing Business Architectures for Innovation / ed. M. Kodama. Berlin : Heidelberg, Springer, 2010. 172 p.
- 110.** Kurtz D. J., Varvakis G. Dynamic capabilities and organizational resilience in turbulent environments // Competitive strategies for small and medium enterprises. Springer, 2016.
- 111.** Bohnsack R., Ciulli F., Kolk A. The role of business models in firm internationalization: An exploration of European electricity firms in the context of the energy transition. *Journal of International Business Studies*. 2021. Vol. 52. No. 5. P. 824–852.
- 112.** Nambisan S., Zahra S. A., Luo Y. Global platforms and ecosystems: Implications for international business theories. *Journal of International Business Studies*. 2019. Vol. 50. No. 9. P. 1464–1486.
- 113.** Cavusgil S. T., Knight G. The born global firm: An entrepreneurial and capabilities perspective on early and rapid internationalization. *Journal of International Business Studies*. 2015. Vol. 46. No. 1. P. 3–16.
- 114.** Moore M. H. Creating public value: Strategic management in government. London : Harvard University Press, 1995.
- 115.** Iansiti M., Levien R. The new operational dynamics of business ecosystems: Implications for policy, operations and technology strategy. *Harvard Business School Working Paper*. 2002. No. 03-030.
- 116.** Lundvall B.-A. National systems of innovation: towards a theory of innovation and interactive learning. 1992.
- 117.** Nelson R. R. National innovation systems: a comparative analysis. Oxford University Press on Demand, 1993.
- 118.** Danko T. Developing High-Tech Marketing Capabilities through Online Collaborative Learning // EICL Conference Proceedings.-E-Internationalization for Collaborative Learning, Crimea, Ukraine, 12.
- 119.** Данько Т. В., Луценко А. О. Вплив програм міжнародної технічної допомоги на розвиток міжнародної конкурентоспроможності високотехнологічних кластерів. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Темат. вип.: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. 2015. № 54 (1163). С. 27–32.
- 120.** Данько Т. В., Лапій О. С. Інтернаціоналізація компаній шляхом інтеграції у світові кластери. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Темат. вип.: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. 2015. № 61 (1170). С. 27–30.
- 121.** Данько Т. В., Луценко А. О. Програми міжнародної технічної допомоги з розвитку міжнародної конкурентоспроможності високотехнологічних кластерів // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. XXIII Міжнар. наук.-практ. конф. Ч. IV (м. Харків, 20–22 трав. 2015 р.) / за ред. Є. І. Сокола. Харків : НТУ «ХПІ», 2015. С. 159.
- 122.** Danko T., Long Y. Belt and road initiative implications for international business theory // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. XXIX Міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2021. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 12.
- 123.** Данько Т. В., Чайкова О. І., Ширяєва Н. В. Цифрова трансформація міжнародних компаній туристичної галузі в умовах четвертої промислової революції // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. XXIX Міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2021. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 67.
- 124.** Данько Т. В. Інституціоналізація екосистеми менеджменту як фактор економічного розвитку країни // Менеджмент

XXI століття: глобалізаційні виклики : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. Полтава : ПДАА, 2022. С. 642–644.

125. Binz C., Truffer B. Global Innovation Systems – A conceptual framework for innovation dynamics in transnational contexts. *Research policy*. 2017. Vol. 46. No. 7. P. 1284–1298.

126. Spencer J. W. Firms' knowledge-sharing strategies in the global innovation system: empirical evidence from the flat panel display industry. *Strategic management journal*. 2003. Vol. 24. No. 3. P. 217–233.

127. Данько Т. В., Лапій О. С. Інтернаціоналізація високо-технологічних підприємств шляхом інтеграції у світові інноваційні кластери // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. XXIII Міжнар. наук.-практ. конф. Ч. IV (м. Харків, 20–22 трав. 2015 р.). Харків : НТУ «ХПІ», 2015. С. 157.

REFERENCES

Anthony, S. D., Viguerie, S. P., and Schwartz, E. I. "2018 corporate longevity forecast: Creative destruction is accelerating". *InnoSight*. <https://www.innosight.com/insight/creative-destruction>

Anthony, S. D., Viguerie, S. P., and Waldeck, A. "Corporate longevity: Turbulence ahead for large organizations". *Strategy & Innovation*, vol. 14, no. 1 (2016): 1-9.

Atkinson, A. B., and Stiglitz, J. E. "A New View of Technological Change". *The Economic Journal*, vol. 79, no. 315 (1969): 573-578.

Augsdorfer, P., Moslein, K., and Richter, A. *Radical, discontinuous and disruptive innovation-what's the difference*. London: Imperial College Press, 2013.

Azadegan, A., Patel, P. C., and Zangouinezhad, A. "The effect of environmental complexity and environmental dynamism on lean practices". *Journal of operations management*, vol. 31, no. 4 (2013): 193-212.

Babych, T. O. "Ekonomichni determinanty zminy tekhnolohichnykh ukladiv" [Economic Determinants of Technological Changes]. *Actual Problems of International Relations*, vol. 1, no. 126 (2015): 167-181.

Bers, J. A., Dismukes, J. P., and Miller, L. K. "Accelerated radical innovation: Theory and application". *Technological Forecasting and Social Change*, vol. 76, no. 1 (2009): 165-177.

Binz, C., and Truffer, B. "Global Innovation Systems - A conceptual framework for innovation dynamics in transnational contexts". *Research policy*, vol. 46, no. 7 (2017): 1284-1298.

Bohnsack, R., Ciulli, F., and Kolk, A. "The role of business models in firm internationalization: An exploration of European electricity firms in the context of the energy transition". *Journal of International Business Studies*, vol. 52, no. 5 (2021): 824-852.

Bower, J. L., and Christensen, C. M. "Disruptive technologies: catching the wave". *Harvard Business Review*, no. January-February (1995): 43-53.

Buckley, P. J. "Problems and developments in the core theory of international business". *Journal of international business studies*, vol. 21, no. 4 (1990): 657-665.

Buckley, P. J., and Lessard, D. R. "Regaining the edge for international business research". *Journal of International Business Studies*, vol. 36, no. 6 (2005): 595-599.

Buckley, P. J., Doh, J. P., and Benischke, M. H. "Towards a renaissance in international business research? Big questions, grand challenges, and the future of IB scholarship". *Journal of International Business Studies*, vol. 48, no. 9 (2017): 1045-1064.

Candi, M., Ende, J. van den, and Gemser, G. "Organizing innovation projects under technological turbulence". *Technovation*, vol. 33, no. 4 (2013): 133-141.

Cantwell, J., Dunning, J. H., and Lundan, S. M. "An evolutionary approach to understanding international business activity: The co-evolution of MNEs and the institutional environment". *Journal of International Business Studies*, vol. 41, no. 4 (2010): 567-586.

Cavusgil, S. T., and Knight, G. "The born global firm: An entrepreneurial and capabilities perspective on early and rapid internationalization". *Journal of International Business Studies*, vol. 46, no. 1 (2015): 3-16.

Chavez, R., Yu, W., and Jacobs, M. "Internal lean practices and performance: The role of technological turbulence". *International Journal of Production Economics*, vol. 160 (2015): 157-171.

Chen, J., Neubaum, D. O., and Reilly, R. R. "The relationship between team autonomy and new product development performance under different levels of technological turbulence". *Journal of Operations Management*, vol. 33 (2015): 83-96.

Christensen, C. M. "The rigid disk drive industry: A history of commercial and technological turbulence". *Business history review*, vol. 67, no. 4 (1993): 531-588.

Christensen, C. M., and Overdorf, M. "Meeting the challenge of disruptive change". *Harvard business review*, vol. 78, no. 2 (2000): 66-77.

Christensen, C. M., and Rosenbloom, R. S. "Explaining the attacker's advantage: Technological paradigms, organizational dynamics, and the value network". *Research Policy*, vol. 24, no. 2 (1995): 233-257.

Conte, A. *The evolution of the literature on technological change over time: a survey*, 2006.

Contractor, F. J., and Sagafi-Nejad, T. "International technology transfer: Major issues and policy responses". *Journal of International Business Studies*, vol. 12, no. 2 (1981): 113-135.

Danko, T. "Catalyzed by Coronavirus: International Business 4.0 Paradigm: Book of abstracts". *Pandemic shock and its consequence for business and the economy*. Poland: Institute of Economics and Finance WSB University in Poznan, 02.December.21. 27-.

Danko, T. "Developing High-Tech Marketing Capabilities through Online Collaborative Learning". *EICL Conference Proceedings.-E-Internationalization for Collaborative Learning*. Crimea, Ukraine, 2012.

Danko, T. "Stepping into the enigma: Teaching international business 4.0". In *AIB Teaching and Education Shared Interest Group*, 2021.

Danko, T. V. "Evolutsiia naukovykh zasad mizhnarodnoho biznesu" [Scientific Foundations Evolution of International Business]. *Problemy ekonomiky*, no. 3(41) (2019): 109-115.

Danko, T. V. "Instytutsionalizatsiia ekosystemy menedzhmentu yak faktor ekonomichnoho rozvytku krainy" [Institutionalization of the Management Ecosystem as a Factor in the Country's Economic Development]. *Menedzhment XXI stolittia: hlobalizatsiini vyklyky*. Poltava: PDAA, 2022. 642-644.

Danko, T. V. "Instytutsionalnyi pidkhdid do menedzhmentu konkurentospromozhnosti mizhnarodnoho biznesu" [Institutional Approach to International Business Competitiveness Management]. *Informatsiini tekhnolohii: nauka, tekhnika, tekhnolohiia, osvita, zdorovia*, part 3. Kharkiv: NTU «KhPI», 2021. 66-.

Danko, T. V. "Rozvytok menedzhmentu v suchasni Ukraini: pershocherhovi vyklyky" [Development of Management in Modern Ukraine: Primary Challenges]. *Suchasnyi menedzhment orhanizatsii: vytoky, realii ta perspektyvy rozvytku 2022*. Kyiv: Universytet ekonomiky ta prava «KROK», 2022.

Danko, T. V. "Rozvytok vysokotekhnolohichnoho pidpriemnytstva v krainakh Yes" [Development of High-tech Entrepreneurship in EU Countries]. *Visnyk NTU «KhPI»*, no. 12 (2012): 71-74.

Danko, T. V. "Vysokotekhnologichniy marketynh na svitovykh rynkakh" [High-tech Marketing in Global Markets]. In *Menedzhment, marketynh ta intelektualnyi kapital v hlobalnomu ekonomichnomu prostori*. Kharkiv: Tsyfrova drukarnia no. 1, 2012.

Danko, T. V., and Danko, N. I. "Mizhnarodna konkurentospromozhnist ekonomiky Ukrainy: shliakh do vysokotekhnologichnoho rozvytku" [International Competitiveness of Ukraine's Economy: The Path to High-tech Development]. In *Transformatsiia mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn v epokhu hlobalizatsii*. Kharkiv, 2015.

Danko, T. V., and Lapii, O. S. "Internatsionalizatsiia kompanii shliakhom intehratsii u svitovi klasteri" [Internationalization of Companies Through Integration Into Global Clusters]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut». Thematic Issue: Aktualni problemy upravlinnia ta finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpriemstva*, no. 61(1170) (2015): 27-30.

Danko, T. V., and Lapii, O. S. "Internatsionalizatsiia vysokotekhnologichnykh pidpriemstv shliakhom intehratsii u svitovi innovatsiini klasteri" [Internationalization of High-tech Enterprises Through Integration Into Global Innovation Clusters]. *Informatsiini tekhnologii: nauka, tekhnika, tekhnologhiia, osvita, zdorovia*. Kharkiv: NTU «KhPI», 2015. 157-.

Danko, T. V., and Lutsenko, A. O. "Prohramy mizhnarodnoi tekhnichnoi dopomohy z rozvytku mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti vysokotekhnologichnykh klasteriv" [Programs of International Technical Assistance for the Development of International Competitiveness of High-tech Clusters]. *Informatsiini tekhnologii: nauka, tekhnika, tekhnologhiia, osvita, zdorovia*. Kharkiv: NTU «KhPI», 2015. 159-.

Danko, T. V., and Lutsenko, A. O. "Vplyv prohram mizhnarodnoi tekhnichnoi dopomohy na rozvytok mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti vysokotekhnologichnykh klasteriv" [The Impact of International Technical Assistance Programs on the Development of International Competitiveness of High-tech Clusters]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut». Thematic Issue: Aktualni problemy upravlinnia ta finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpriemstva*, no. 54(1163) (2015): 27-32.

Danko, T. V., and Semenenko, Ye. V. "Kontseptsii stvorennia spilnoi tsinnosti v mizhnarodnomu biznesi" [The Concept of Creating Shared Value in International Business]. *Informatsiini tekhnologii: nauka, tekhnika, tekhnologhiia, osvita, zdorovia*, part III. Kharkiv: NTU «KhPI», 2021. 67-.

Danko, T. V., Chaikova, O. I., and Shyriaieva, N. V. "Perspektyvni napriamky rozvytku teorii menedzhmentu pid vplyvom chetvertoi promyslovoi revoliutsii" [Prospective Directions of Management Theory Development Under the Influence of the Fourth Industrial Revolution]. *Doslidzhennia ta optymizatsiia ekonomichnykh protsesiv «Optimum - 2020»*. Kharkiv: NTU «KhPI», 2020. 112-115.

Danko, T. V., Chaikova, O. I., and Shyriaieva, N. V. "Tsyfrova transformatsiia mizhnarodnykh kompanii turystychnoi haluzi v umovakh chetvertoi promyslovoi revoliutsii" [Digital Transformation of International Companies in the Tourism Industry in the Context of the Fourth Industrial Revolution]. *Informatsiini tekhnologii: nauka, tekhnika, tekhnologhiia, osvita, zdorovia*. Kharkiv: NTU «KhPI», 2021. 67-.

Danko, T. V., Maihurova, D. S., and Misiunia, R. M. "Internatsionalizatsiia vysokotekhnologichnykh pidpriemstv v umovakh chetvertoi promyslovoi revoliutsii" [Internationalization of High-tech Enterprises in the Conditions of the Fourth Industrial Revolution]. *Aktualni problemy menedzhmentu: teoretychni i praktychni aspekty*. Odesa: ONEU, 2021. 237-241.

Danko, T. V., Shyriaieva, N. V., and Chaikova, O. I. "Transformatsiia mizhnarodnoho biznesu v epokhu chetvertoi promys-

lovoi revoliutsii" [Transformation of International Business in the era of the Fourth Industrial Revolution]. *Problemy sotsialno-ekonomichnoho rozvytku pidpriemstv*. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/51328/1/Danko_Perspektyvni_napriamky_2020.pdf

Danko, T., and Long, Y. "Belt and road initiative implications for international business theory". *Informatsiini tekhnologii: nauka, tekhnika, tekhnologhiia, osvita, zdorovia*. Kharkiv: NTU «KhPI», 2021. 12-.

Danko, T., and Shyriaieva, N. "Corporate foresight capability in international business: towards organizational resilience in the fourth industrial revolution context". *Resilient CEE: the role of IB, diversity, digitalization, IB teaching and research*. Online. 19-1121.

D'Aveni, R. A. "Waking up to the new era of hypercompetition". *Washington Quarterly*, vol. 21, no. 1 (1998): 183-195.

Davidson, W. H., and McFetridge, D. G. "Key characteristics in the choice of international technology transfer mode". *Journal of international business studies*, vol. 16, no. 2 (1985): 5-21.

Dess, G. G., and Beard, D. W. "Dimensions of Organizational Task Environments". *Administrative Science Quarterly*, vol. 29, no. 1 (1984): 52-73.

Domar, E. D. "On the Measurement of Technological Change". *The Economic Journal*, vol. 71, no. 284 (1961): 709-729.

Dosi, G. "Technological paradigms and technological trajectories: a suggested interpretation of the determinants and directions of technical change". *Research policy*, vol. 11, no. 3 (1982): 147-162.

Drejer, A. "Towards a model for contingency of management of technology". *Technovation*, vol. 22, no. 6 (2002): 363-370.

Drucker, P. F. "The First Technological Revolution and Its Lessons". *Technology and Culture*, vol. 7, no. 2 (1966): 143-151.

Drucker, P. F. "The Technological Revolution: Notes on the Relationship of Technology, Science, and Culture". *Technology and Culture*, vol. 2, no. 4 (1961): 342-351.

Dyer, J. H., and Singh, H. "The relational view: Cooperative strategy and sources of interorganizational competitive advantage". *Academy of management review*, vol. 23, no. 4 (1998): 660-679.

Eisenhardt, K. M. "Making fast strategic decisions in high-velocity environments". *Academy of Management journal*, vol. 32, no. 3 (1989): 543-576.

Fagerberg, J. "Technology and competitiveness". *Oxford review of economic policy*, vol. 12, no. 3 (1996): 39-51.

Fainshmidt, S., Nair, A., and Mallon, M. R. "MNE performance during a crisis: An evolutionary perspective on the role of dynamic managerial capabilities and industry context". *International Business Review*, vol. 26, no. 6 (2017): 1088-1099.

Fernani, A., Hines, A., and Lanteri, A. "Corporate foresight in an ever-turbulent era". *European Business Review*, vol. 25 (2020): 26-33.

Ferras-Hernandez, X., Tarrats-Pons, E., and Arimany-Serrat, N. "Disruption in the automotive industry: A Cambrian moment". *Business Horizons*, vol. 60, no. 6 (2017): 855-863.

Foster, R., and Kaplan, S. *Creative Destruction: Why companies that are built to last underperform the market - And how to successfully transform them*. Currency, 2001.

Freeman, C. *Economics of industrial innovation*. Routledge, 2013.

Garcia-Buendia, N., Moyano-Fuentes, J., and Maqueira, J. M. "The lean supply chain management response to technology uncertainty: consequences for operational performance and competitiveness". *Journal of Manufacturing Technology Management*, no. ahead-of-print (2022).

- Gomulka, S. *The theory of technological change and economic growth*. Routledge, 2006.
- Grant, R. M. "Prospering in dynamically-competitive environments: Organizational capability as knowledge integration". *Organization science*, vol. 7, no. 4 (1996): 375-387.
- Grant, R. M. "Strategic planning in a turbulent environment: Evidence from the oil majors". *Strategic management journal*, vol. 24, no. 6 (2003): 491-517.
- Grogaard, B., Colman, H. L., and Stensaker, I. G. "Legitimizing, leveraging, and launching: Developing dynamic capabilities in the MNE". *Journal of International Business Studies* (2019).
- Grossman, G. M., and Helpman, E. "Endogenous Innovation in the Theory of Growth". *Journal of Economic Perspectives*, vol. 8, no. 1 (1994): 23-44.
- Hamel, G. *Leading the revolution*. Harvard Business School Press, 2000.
- Hannibal, M., and Knight, G. "Additive manufacturing and the global factory: Disruptive technologies and the location of international business". *International Business Review*, vol. 27, no. 6 (2018): 1116-1127.
- Iansiti, M., and Levien, R. "The new operational dynamics of business ecosystems: Implications for policy, operations and technology strategy". *Harvard Business School Working Paper*, no. 03-030 (2002).
- Ivanova, V. V. "Doslidzhennia teorii poniattia innovatsii" [Study of the Theory of the Concept of Innovation]. *Ekonomika promyslovosti*, no. 4 (2009): 80-86.
- Jansen, J. J., Vera, D., and Crossan, M. "Strategic leadership for exploration and exploitation: The moderating role of environmental dynamism". *The Leadership Quarterly*, vol. 20, no. 1 (2009): 5-18.
- Keller, R. T., and Chinta, R. R. "International technology transfer: strategies for success". *Academy of Management Perspectives*, vol. 4, no. 2 (1990): 33-43.
- Kodama, M. *Theoretical Framework of Dynamic Strategic Management Through Boundary Management: Boundary Management: Developing Business Architectures for Innovation*. Berlin: Heidelberg, Springer, 2010.
- Koh, L., Orzes, G., and Jia, F. J. "The fourth industrial revolution (Industry 4.0): technologies disruption on operations and supply chain management". *International Journal of Operations & Production Management*, vol. 39 (6/7/8) (2019): 817-828.
- Kondratieff, N. D. "The long waves in economic life". In *Review (Fernand Braudel Center)*, 519-562, 1979.
- Krasnokutskaya, N., and Danko, T. *Corporate social responsibility and countries' reputation: a study from a global strategic management perspective: Comparative CSR and Sustainability: New Accounting for Social Consequences*. Routledge & CRC Press, 2022.
- Kumaraswamy, A., Garud, R., and Ansari, S. "Perspectives on disruptive innovations". *Journal of Management Studies*, vol. 55, no. 7 (2018): 1025-1042.
- Kurtz, D. J., and Varvakis, G. "Dynamic capabilities and organizational resilience in turbulent environments". In *Competitive strategies for small and medium enterprises*. Springer, 2016.
- Laguir, I., Gupta, S., and Bose, I. "Analytics capabilities and organizational competitiveness: Unveiling the impact of management control systems and environmental uncertainty". *Decision Support Systems*, vol. 156 (2022): 113744.
- Lewis, M. W., Andriopoulos, C., and Smith, W. K. "Paradoxical leadership to enable strategic agility". *California management review*, vol. 56, no. 3 (2014): 58-77.
- Leydesdorff, L., and Etzkowitz, H. "The triple helix as a model for innovation studies". *Science and public policy*, vol. 25, no. 3 (1998): 195-203.
- Li, D., and Liu, J. "Dynamic capabilities, environmental dynamism, and competitive advantage: Evidence from China". *Journal of business research*, vol. 67, no. 1 (2014): 2793-2799.
- Lundvall, B.-A. *National systems of innovation: towards a theory of innovation and interactive learning*, 1992.
- Luo, Y. "Dynamic capabilities in international expansion". *Journal of world business*, vol. 35, no. 4 (2000): 355-378.
- Moore, M. H. *Creating public value: Strategic management in government*. London: Harvard University Press, 1995.
- Morschett, D., Zentes, J., and Schramm-Klein, H. *Strategic international management: text and cases*. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2015.
- Nambisan, S., Zahra, S. A., and Luo, Y. "Global platforms and ecosystems: Implications for international business theories". *Journal of International Business Studies*, vol. 50, no. 9 (2019): 1464-1486.
- Nelson, R. R. *National innovation systems: a comparative analysis*. Oxford University Press on Demand, 1993.
- Nonaka, I. "A dynamic theory of organizational knowledge creation". *Organization science*, vol. 5, no. 1 (1994): 14-37.
- Oliver, C. "Sustainable competitive advantage: combining institutional and resource-based views". *Strategic management journal*, vol. 18, no. 9 (1997): 697-713.
- Pack, H., and Westphal, L. E. "Industrial strategy and technological change: Theory versus reality". *Journal of Development Economics*, vol. 22, no. 1 (1986): 87-128.
- Peng, M. W. "Towards an institution-based view of business strategy". *Asia Pacific Journal of Management*, vol. 19, no. 2-3 (2002): 251-267.
- Peng, M. W., Wang, D. Y. L., and Jiang, Y. "An institution-based view of international business strategy: a focus on emerging economies". *Journal of International Business Studies*, vol. 39, no. 5 (2008): 920-936.
- Peralta-Alva, A. "New technology may cause stock volatility". *The Regional Economist*, vol. 20, no. 2 (2012).
- Perez, C. "Structural change and assimilation of new technologies in the economic and social systems". *Futures*, vol. 15, no. 5 (1983): 357-375.
- Perez, C. "Technological revolutions and techno-economic paradigms". *Cambridge journal of economics*, vol. 34, no. 1 (2010): 185-202.
- Porter, M. E. "The Competitive Advantage of Nations". In *Harvard business review*, 1990.
- Porter, M. E. "Towards a dynamic theory of strategy". *Strategic management journal*, vol. 12, no. S2 (1991): 95-117.
- Porter, M. E., Ketels, C., and Delgado, M. "The microeconomic foundations of prosperity: findings from the business competitiveness index". *The global competitiveness report*, vol. 2008 (2007): 51-81.
- Pratono, A. H. "Strategic orientation and information technological turbulence: Contingency perspective in SMEs". *Business Process Management Journal*, vol. 22, no. 2 (2016): 368-382.
- Rip, A., and Kemp, R. "Technological change". *Human choice and climate change*, vol. 2, no. 2 (1998): 327-399.
- Romer, P. M. "Endogenous technological change". *Journal of Political Economy*, part 2, vol. 98, no. 5 (1990): S71-S102.
- Rosenberg, N. *Inside the black box: Technology and Economics*. Cambridge: University Press, 1982.
- Rosenberg, N., and Frischtak, C. R. "Technological innovation and long waves". *Cambridge Journal of Economics*, vol. 8, no. 1 (1984): 7-24.
- Rugman, A. M., Verbeke, A., and Nguyen, Q. T. "Fifty years of international business theory and beyond". *Management International Review*, vol. 51, no. 6 (2011): 755-786.

- Rylach, N. M. "Znachennia teorii tekhnolohichnykh ukladiv v stanovlenni postindustrialnoi ekonomiky" [The Significance of the Theory of Technological Systems in the Formation of the Post-industrial Economy]. *International relations, part «Economic sciences»*, no. 7 (2016).
- Schiavone, F. "Strategic reactions to technology competition: A decision-making model". *Management Decision*, vol. 49 (5) (2011): 801-809.
- Schubert, T., Baier, E., and Rammer, C. "Firm capabilities, technological dynamism and the internationalisation of innovation: A behavioural approach". *Journal of International Business Studies*, vol. 49, no. 1 (2018): 70-95.
- Schumpeter, J. A. *Business cycles*. McGraw-hill New York, 1939.
- Schwab, K. *The fourth industrial revolution*. Currency, 2017.
- Shinn, T. "The triple helix and new production of knowledge: prepackaged thinking on science and technology". *Social studies of science*, vol. 32, no. 4 (2002): 599-614.
- Simerly, R. L., and Li, M. "Environmental dynamism, capital structure and performance: a theoretical integration and an empirical test". *Strategic management journal*, vol. 21, no. 1 (2000): 31-49.
- Smihula, D. "The waves of the technological innovations". *Studia Politica Slovaca*, vol. II, no. 1 (2009): 32-47.
- Smith, W., and Lewis, M. "Toward A Theory of Paradox: A Dynamic Equilibrium Model of Organizing". *The Academy of Management Review*, vol. 36 (2) (2011): 381-403.
- Spencer, J. W. "Firms' knowledge-sharing strategies in the global innovation system: empirical evidence from the flat panel display industry". *Strategic management journal*, vol. 24, no. 3 (2003): 217-233.
- Strange, R., and Zucchella, A. "Industry 4.0, global value chains and international business". *Multinational Business Review*, vol. 25, no. 3 (2017): 174-184.
- Teece, D. J. "A dynamic capabilities-based entrepreneurial theory of the multinational enterprise". *Journal of International Business Studies*, vol. 45, no. 1 (2014): 8-37.
- Teece, D. J. "Dosi's technological paradigms and trajectories: insights for economics and management". *Industrial and Corporate Change*, vol. 17, no. 3 (2008): 507-512.
- Teece, D. J., Pisano, G., and Shuen, A. "Dynamic capabilities and strategic management". *Strategic Management Journal*, vol. 18, no. 7 (1997): 509-533.
- Toscanelli, C. *Correlates of work-related boredom and technological changes at the workplace*. PhD Thesis: editeur non identifie.
- Tsang, E. W. "Choice of international technology transfer mode: A resource-based view". *MIR: Management International Review*, vol. 37 (1997): 151-168.
- Uotila, J., Maula, M., and Keil, T. "Exploration, exploitation, and financial performance: analysis of S&P 500 corporations". *Strategic Management Journal*, vol. 30, no. 2 (2009): 221-231.
- Verheliuk, Yu. "Potentsial vykorystannia blokchein tekhnolohii na finansovomu rynku" [The Potential of Using Blockchain Technologies in the Financial Market]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 38 (2022). DOI: 10.32782/2524-0072/2022-38-15
- Von Tunzelmann, N., Malerba, F., and Nightingale, P. "Technological paradigms: past, present and future". *Industrial and Corporate Change*, vol. 17, no. 3 (2008): 467-484.
- Weber, M. S., and Monge, P. R. "Industries in Turmoil: Driving Transformation During Periods of Disruption". *Communication Research*, vol. 44, no. 2 (2017): 147-176.
- Wright, R. W. "Trends in International Business Research". *Journal of International Business Studies*, vol. 1, no. 1 (1970): 109-123.
- Wright, R. W., and Ricks, D. A. "Trends in International Business Research: Twenty-Five Years Later". *Journal of International Business Studies*, vol. 25, no. 4 (1994): 687-701.

Стаття надійшла до редакції 18.11.2022 р.

■